

Afdoend onderzoek Zuiderwouder Dorpsstraat 11a te Zuiderwoude

Afdoend onderzoek Zuiderwouder Dorpsstraat 11a te Zuiderwoude

Auteur	T. Ursinus
Opdrachtgever	Buro Vijn
Projectnummer	12.008 concept
Ingen	december 2012
foto omslag	De te slopen schuur

Els & Linde B.V.
Dr. A.R. Holplein 1
4031 MB Ingen
tel: 0344 - 642517
fax: 0344 - 600832
mob: 06 - 27564247
e-mail: vanderlinden@elsenlinde.nl

Inhoud

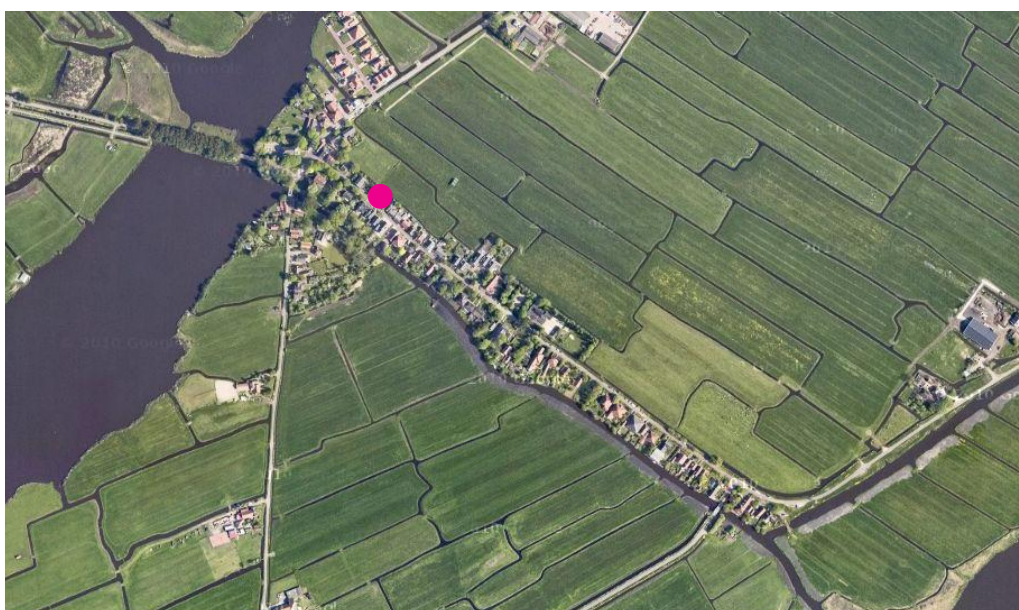
Inleiding	4
Werkwijze	5
Beschrijving	7
Waarnemingen	12
Analyse	15
Conclusie en advies	16
Literatuur	17

Inleiding

Voor de locatie aan de Zuiderwouder Dorpsstraat 11a te Zuiderwoude, worden plannen ontwikkeld voor de bouw van een woning. Om ruimte te maken voor de nieuwbouw, zal een oude schuur naast nummer 11 worden gesloopt. Voor de plannen wordt een ruimtelijke procedure gevolgd. Onderdeel hiervan is het uitvoeren van een ecologisch onderzoek, naar de mogelijke effecten op beschermde planten en dieren.

Om te kunnen beoordelen of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn, is op 29 september 2011 door een ecooloog van Els & Linde B.V., een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er sprake is van potentieel aanwezige beschermde soorten en of deze schade ondervinden van het voornemen. Voor het schatten van de aanwezigheid van beschermde soorten is onderzocht welke landschapselementen en habitats aanwezig zijn binnen het plangebied of de directe omgeving. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde soorten in de omgeving.

De te slopen schuur is tijdens het ecologisch onderzoek onderzocht op potentieel geschikte in- en uitvliegopeningen voor vleermuizen. Geconcludeerd is dat de te slopen schuur beschikt over in- en uitvliegmogelijkheden voor vleermuizen. Deze constatering maakte het noodzakelijk om een afdoend onderzoek naar vleermuizen uit te voeren. In het voorliggende rapport worden de resultaten van het afdoend onderzoek naar vleermuizen besproken.

globale ligging van de planlocatie binnen het lintdorp.

Werkwijze

Het inventariseren van vleermuizen binnen de planlocatie bestaat uit verschillende onderdelen. Deze zijn allen gericht op het vinden van de vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Immers alle vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn strikt beschermd via de Flora- en Faunawet; alleen voor een groot maatschappelijk belang met dwingende redenen wordt een ontheffing van de bepalingen in de wet gegeven. Vaste verblijfplaatsen zijn ook beschermd als deze tijdelijk niet gebruikt worden. De belangrijkste vaste verblijfplaatsen die in theorie binnen het plangebied aanwezig zijn: winterverblijfplaatsen, zomerkolonies, vliegroutes en paarterritoria. In voorkomende gevallen kunnen - voor de soort essentiële - jachtgebieden eveneens als een vaste verblijfplaats gelden.

Voor het zoeken naar de zomerkolonies van vleermuizen, is de periode van mei tot half juli de optimale onderzoektijd. Voor de (kraam) kolonies is het noodzakelijk minimaal driemaal, met een interval van drie weken, te inventariseren. Vleermuizen gebruiken verschillende verblijfplaatsen naast elkaar, terwijl de verblijfplaatsen niet continue gebruikt worden.

De omstandigheden tijdens de inventarisaties waren gunstig. De weergegevens alsmede de inventarisatiedagen zijn in de onderstaande tabel (bron: KNMI) weergegeven. De inventarisaties zijn telkens ongeveer een uur voor zonsondergang gestart en gestopt op het moment dat er geen goed zicht meer was op uitvliegende dieren.

De vaste vliegroutes zijn als twee afzonderlijke typen te verdelen: enerzijds de routes die hoog frequent gebruikt worden tussen de kolonie en de jachtgebieden en anderzijds de vliegroutes naar de winterverblijven. Het onderzoek naar de vliegroutes tussen kolonieplek en jachtgebied zijn gelijktijdig met de inventarisaties van de kolonies uitgevoerd. Er zijn tijdens de inventarisaties geen aanwijzingen gevonden dat de te slopen schuur onderdeel uitmaakt van een vaste vliegroute, of een essentieel onderdeel vormt van het jachtgebied voor vleermuizen.

Weergegevens tijdens de onderzoeksdagen (bron: KNMI, weerstation Schiphol)

	22-5	14-6	9-7	2-10
Temperatuur				
Max.	28,4	18,0	19,4	17,8
Min.	14,7	3,7	13,8	12,8
Neerslag	0,0	0,0	0,7	< 0,05
Wind	2	2	3	3

Verschillende soorten bezetten in de nazomer een paarterritorium. Deze kunnen onderzocht worden in de periode eind augustus tot en met de tweede helft van oktober. In die periode start tevens de migratie naar de winterverblijven.

Voor de herkenning van de vleermuizen is gebruik gemaakt van een batdetector. De batdetector vertaalt de onhoorbare (ultrasone) geluidspulsen die vleermuizen gebruiken tijdens het vliegen en het jagen op insecten naar voor de mens hoorbare geluiden. Met deze hoorbare geluiden is een geoefend oor in staat om een spectrum aan soorten te determineren.

Beschrijving

Zuiderwoude bestaat uit een lintbebouwing aan de Zuiderwouder Dorpsstaat. De planlocatie is een onderdeel van dat bouwlint. Achter de bebouwing aan de Zuiderwouder Dorpsstraat, liggen veenweidegebieden. Een groot deel van de bebouwing langs de weg, bestaat uit - al dan niet voormalige - boerderijen en stallen. De stal op de planlocatie is één van die oude boerenstallen. Op verschillende plekken in de lintbebouwing, zijn zulke schuren en stallen al vervuild voor woningen.

De weilanden achter de woningen zijn aangewezen als weidevogelleefgebied en vallen binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Op relatief korte afstand liggen gebieden die zijn aangewezen als Beschermd Natuurmonument. Op iets grotere afstand liggen gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000 gebied. Verder ligt de planlocatie volledig binnen het Nationaal Landschap Laag Holland.

Op relatief korte afstand ligt het Natura 2000 gebied IJmeer en Markermeer (1.260 meter). Op wat grotere afstand ligt het "Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske", waarvan het Varkensland op ruim 4.200 meter van de planlocatie ligt. Het IJmeer en Markermeer is ook aangewezen als Wetland volgens de conventie van Ramsar. De aard en omvang van het project en de ligging ten opzichte van de Natura 2000 en het Wetland, zorgt dat er met zekerheid geen effect is op de doelstellingen van het beschermde gebied.

Dichterbij liggen gebieden die aangewezen zijn als Beschermd Natuurmonument. Het betreft "Waterland Aeen Dieen" op 45 meter en het Varkensland op 2.700 meter van de planlocatie. Tussen het Beschermd Natuurmonument "Waterland Aeen Dieen" en de planlocatie, staat een linbebouwing. De aard en omvang van het project en de ligging c.q de afscherming door de lintbebouwing, zorgt dat er met zekerheid geen effect is op de doelstellingen van het Beschermd Natuurmonument.

De gebieden die zijn aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur, liggen ongeveer op 130 meter afstand van de planlocatie. Het gebied dat is aangewezen als Weidevogelleefgebied, ligt op 2,5 meter afstand en grenst aan de lintbebouwing. Aangezien volgens de plannen geen toename van bebouwing of extra betreding van het weidegebied is voorzien, is er geen blijvend effect te verwachten op de Ecologische Hoofdstructuur of het Weidevogelleefgebied. Tijdens de werkzaamheden kan het gebruik van bouwlampen wel een effect veroorzaken.

De planlocatie valt volledig binnen het Nationaal Landschap Laag-Holland. De weilandjes van de Mijzenpolder of de Eilandspolder zijn nauwelijks breder dan de wijde sloten die ze van elkaar scheiden. Ze liggen ook nauwelijks hoger dan het water: het lijkt soms of de koeien met hun poten in het water staan. Hetzelfde gaat op voor de weilanden die direct buiten Amsterdam-Noord beginnen en die deel uitmaken van de streek die niet voor niets Waterland heet. Het is dat in de 17de eeuw de grote binnenmeren als de Purmer, de Schermer en de Beemster zijn drooggelegd, anders zou het voor de hedendaagse mens onbegrijpelijk zijn dat iemand in bijvoorbeeld Broek in Waterland, Ilpendam, Graft of Avenhorn durfde te wonen.

Nu vormen de diepgelegen droogmakerijen met hun verkaveling langs meetkundige lijnen, een mooi contrast met de rafelige stukjes land van de oudere polders. En zo ook bieden de grote boerderijen en lusthoven van de rijke kooplieden die tot landaanwinning besloten, een contrast met de vaak kleine, deels houten huisjes van de dorpen die tussen die droogmakerijen in liggen. Nieuwe boerderijen hebben vaak wel dezelfde piramidevorm als de oude stolpboerderijen.

Richting duinen gaan de weilanden over in geestgronden, gronden die zijn ontstaan door afgraving van de oude duinen. Het zand werd gemengd met het veen, zodat een geschikte bodem ontstond voor tuinbouw. Bloembollen bijvoorbeeld, doen het goed op dit mengsel van zand en veen.

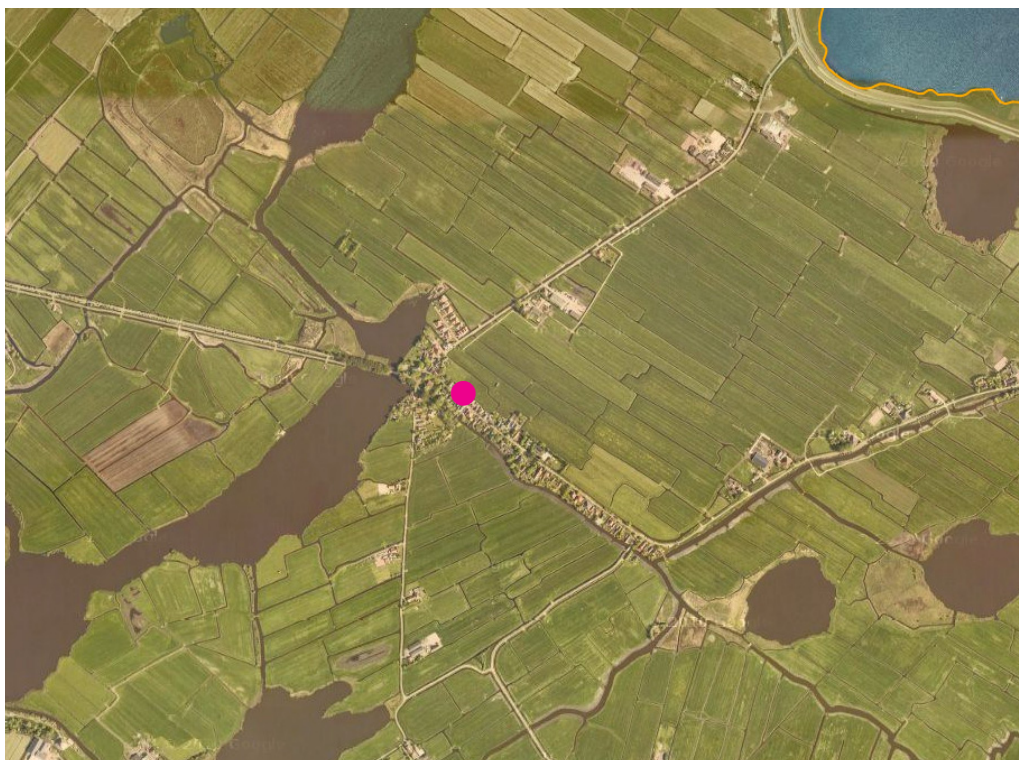
Aan de oostkant van Noord-Holland is het de dijk langs het IJsselmeer die het gebied voor overstroming behoedt. Tal van wielen aan de binnenzijde van de dijk herinneren nog aan doorbraken van de vroegere Zuiderzee. Van de typische visserdorpen aan deze kust hebben Monnickendam en Edam een beschermd stadsgezicht, terwijl Marken is uitgeroepen tot beschermd dorpsgezicht. Ook Ilpendam heeft een beschermd dorpsgezicht. De planlocatie valt binnen de begrenzing hiervan.

Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000 gebied: Markermeer en IJmeer.

Ligging ten opzichte van het Natura 2000 gebied: Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske.

De ligging ten opzichte van het Nationaal Landschap.

De ligging ten opzichte van het Beschermd Natuurmonument.

De ligging ten opzichte van de ecologische hoofdstructuur.

De ligging ten opzichte van het weidevogelleefgebied.

Waarnemingen

De voorjaarsinventarisaties zijn uitgevoerd op 22 mei 2012, 14 juni 2012 en 9 juli 2012. De weersomstandigheden waren telkens geschikt om uitvliegende dieren te tellen. Tijdens de inventarisatieavonden was het droog. De minimumtemperatuur op de inventarisatieavonden waren resp. 14,7, 3,7 en 13,8 graden celsius. De windsnelheid was telkens 2 en 3 Bft.

Op 22 mei 2012 zijn geen uitvliegende dieren waargenomen. In de directe omgeving van de te slopen schuur, zijn tijdens de inventarisatieavond geen vleermuizen gehoord. Nabij de kerk - ten westen van de planlocatie - zijn later op de avond enkele gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*) gehoord. Langs de parkeerplaats - ten oosten van de planlocatie - zijn tevens enkele gewone dwergvleermuizen gehoord. De soort foerageerde hier tussen de opgaande begroeiing langs de parkeerplaats. Dwergvleermuizen vliegen vroeg in de avond-schemering uit, waarbij de eerste ongeveer een kwartier na zonsondergang naar buiten komen. Omdat de gewone dwergvleermuizen op ruime afstand van de te slopen schuur zijn gehoord, mag worden geconcludeerd dat de soort zijn verblijfplaats elders heeft.

Op 14 juni zijn geen uitvliegende dieren waargenomen. In de directe omgeving van de te slopen schuur zijn wederom geen vleermuizen gehoord. Nabij de kerk - ten westen van de planlocatie - zijn later op de avond enkele gewone dwergvleermuizen gehoord. De gewone dwergvleermuizen foerageerde hier tussen de boomkruinen op het naastgelegen perceel. Later op de avond zijn gewone dwergvleermuizen boven de parkeerplaats en boven de woningen aan de overzijde van de parkeerplaats gehoord. Omdat de gewone dwergvleermuizen op ruime afstand van de te slopen schuur zijn gehoord, mag worden geconcludeerd dat de soort zijn verblijfplaats elders heeft.

Op 9 juli 2012 zijn wederom geen uitvliegende dieren waargenomen. Ongeveer een uur na zonsondergang is een gewone dwergvleermuis tijdens zijn foerageervlucht één enkele keer in de nabije omgeving van de te slopen schuur waargenomen. De soort vloog langs de te slopen schuur richting de kerk - ten westen van de planlocatie -. Later op de avond zijn nabij de kerk gewone dwergvleermuizen gehoord die tussen de boomkruinen op het naast gelegen perceel foerageerden. Tevens zijn gewone dwergvleermuizen tussen de opgaande begroeiing langs de parkeerplaats - ten oosten van de planlocatie - gehoord. Omdat de gewone dwergvleermuizen op ruime afstand van de te slopen schuur zijn gehoord, mag worden geconcludeerd dat de soort zijn verblijfplaats elders heeft.

De najaarsinventarisatie is uitgevoerd op 2 oktober 2012. De weersomstandigheden tijdens de inventarisatieavond, waren geschikt om een paarterritoria te kunnen vaststellen. De minimumtemperatuur op de inventarisatieavond was resp. 12,8 graden Celsius. De windsnelheid was telkens 3 Bft. De inventarisatie is voornamelijk gericht op het zoeken van paarterritoria.

Op 3 oktober 2012 is gezocht naar roepende mannetjes op de planlocatie c.q. in de directe omgeving. Tijdens de inventarisatieavond zijn roepende mannetjes van de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving van de te slopen schuur gehoord. De roepende mannetjes zijn telkens boven de woningen aan de overzijde van de te slopen schuur en verspreidt boven de Zuiderwouder Dorpsstraat gehoord. Vleermuizen maken de locatie van hun paarverblijf kenbaar, door het uiten van baltsroepen. De roepende mannetjes zijn vliegend waargenomen. Het paarverblijf van deze mannetjes kon hierdoor niet worden achterhaald.

De te slopen schuur is tijdens de inventarisatie nauwlettend in de gaten gehouden, om een eventueel paarverblijf te kunnen constateren. Er zijn geen aanwijzingen gevonden en er is geen aanleiding te veronderstellen dat de te slopen schuur wordt gebruikt als paarverblijf door de gewone dwergvleermuis of dergelijke soorten.

In de directe omgeving van de kerk - ten westen van de planlocatie - is de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) gehoord. De ruige dwergvleermuis foeraageerde hier voornamelijk tussen de opgaande begroeiing en de boomkruinen langs de kerk. Van de ruige dwergvleermuis zijn geen roepende mannetjes gehoord.

De waarnemingen tijdens de voorjaarsinventarisaties en de najaarsinventarisatie, zijn op de kaarten 1a en 1b afgebeeld.

Kaart 1a: waarnemingen van jagende dieren tijdens de voorjaarsinventarisaties.

Kaart 1b: waarnemingen van roepende mannetjes tijdens de najaarsinventarisatie.

Analyse

Tijdens de voorjaarsinventarisaties zijn geen uitvliegende dieren waargenomen. Gezien dit gegeven is met zekerheid vast te stellen dat er geen zomerverblijfplaats in de te slopen schuur aanwezig is. In de directe omgeving van de te slopen schuur, zijn tijdens de inventarisatie avonden geen vleermuizen gehoord. Alleen bij de kerk - ten westen van de planlocatie - en de parkeerplaats - ten oosten van de planlocatie - zijn gewone dwergvleermuizen gehoord. De soort foerageerde hier met name tussen de opgaande begroeiing en tussen de boomkruinen. Omdat de gewone dwergvleermuizen op ruime afstand van de te slopen schuur zijn gehoord, mag worden geconcludeerd dat de soort zijn verblijfplaats elders heeft.

Tijdens de najaarsinventarisatie van 2 oktober 2012, zijn in de directe omgeving van de te slopen schuur, roepende mannetjes van de gewone dwergvleermuis gehoord. De roepende mannetjes zijn telkens boven de woningen aan de overzijde van de te slopen schuur en verspreidt boven de Zuiderwouder Dorpsstraat gehoord. De roepende mannetjes zijn vliegend waargenomen, waardoor een paarverblijf niet kon worden achterhaald.

De te slopen schuur is tijdens de inventarisatie nauwlettend in de gaten gehouden, om een eventueel paarverblijf te kunnen constateren. Er zijn geen aanwijzingen gevonden en er is geen aanleiding te veronderstellen dat de te slopen schuur wordt gebruikt als paarverblijf door de gewone dwergvleermuis of dergelijke soorten.

Conclusie en advies

Voor de locatie aan de Zuiderwouder Dorpsstraat 11a te Zuiderwoude, worden plannen ontwikkeld voor de bouw van een woning. Om ruimte te maken voor de nieuwbouw, zal een oude schuur naast nummer 11 worden gesloopt. Voor de plannen wordt een ruimtelijke procedure gevolgd. Onderdeel hiervan is het uitvoeren van een ecologisch onderzoek, naar de mogelijke effecten op beschermde planten en dieren.

De te slopen schuur is tijdens het ecologisch onderzoek van d.d. 29 september 2012, onderzocht op potentieel geschikte in- en uitvliegopeningen voor vleermuizen. Tijdens het ecologisch onderzoek is geconcludeerd dat de te slopen schuur beschikt over geschikte in- en uitvliegmogelijkheden voor vleermuizen. Deze constatering maakt het noodzakelijk om een afdoend onderzoek naar vleermuizen uit te voeren. het afdoend onderzoek naar vleermuizen in 2012 uitgevoerd.

Tijdens de voorjaarsinventarisaties voor het afdoend onderzoek zijn geen uitvliegende dieren waargenomen. Gezien dit gegeven is met zekerheid vast te stellen dat in de te slopen schuur geen zomerverblijfplaats aanwezig is.

Tijdens de najaarsinventarisatie van 2 oktober 2012, zijn in de directe omgeving van de te slopen schuur, roepende mannetjes van de gewone dwergvleermuis gehoord. De roepende mannetjes zijn vliegend waargenomen, waardoor een paarverblijf niet kon worden achterhaald. De te slopen schuur is tijdens de inventarisatie nauwlettend in de gaten gehouden, om een eventueel paarverblijf te kunnen constateren. Er zijn geen aanwijzingen gevonden en er is geen aanleiding te veronderstellen, dat de te slopen schuur wordt gebruikt als paarverblijf door de gewone dwergvleermuis of dergelijke soorten.

Aangezien er geen vaste verblijfplaatsen op de planlocatie zijn aangetroffen, is geen ontheffing van de Flora- en Faunawet noodzakelijk.

Literatuur

- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill (2010) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest- Afrika. Tirion Natuur.
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem

■ Internet

- www.minlnv.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.vleermuisnet.nl